

POLSKA KONFEDERACJA
PRACODAWCÓW PRYWATNYCH
LEWIATAN

10. 04. 2012

WPLYNEŁO

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

SP/1143

Warszawa, 2012-04-05

DWST-CZ-043-06/2012

**Szanowni Państwo,
wg rozdzielnika**

J. M. Russek

stosownie do postanowień art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235) przesyłam w załączeniu projekt:

- uchwały Nr .../2012 Rady Ministrów z dnia 2012 r. w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna” wraz z załącznikiem w formie programu,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników,

z uprzejmą prośbą o zgłoszenie uwag do dnia 7 maja 2012 r.

W przypadku zgłoszenia uwag proszę o przesłanie ich również drogą elektroniczną na adres: Cezary.Zawistowski@men.gov.pl.

Krzysztof Szumilas
Krzysztof Szumilas

DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY
Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Grzegorz Bruchociński
Grzegorz Bruchociński
ZASTĘPCA DYREKTORA

Otrzymują:

1. Business Centre Club - Związek Pracodawców;
2. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
3. Związek Rzemiosła Polskiego;
4. Pracodawcy RP.

UCHWAŁA Nr/2012

RADY MINISTRÓW

z dnia 2012 r.

w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”

Na podstawie art. 90u ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników obejmuje się uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2012/2013 naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego lub klasie I albo VII ogólnokształcącej szkoły baletowej.

§ 3. Pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, obejmuje się uczniów:

- 1) słabowidzących,
- 2) niesłyszących,
- 3) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
- 4) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w pkt 1-3

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80; poz. 542, Nr 115; poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

- posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, dla dzieci i młodzieży, lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych lub ogólnokształcących szkół baletowych.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

DYREKTOR
DEPARTAMENTU PRAWNEGO

Joanna Rozwadowska-Skrzeczynska
radca prawny

05.04.2012r.

Projekt z 5 kwietnia 2012 r.

Załącznik
do uchwały nr/2012
Rady Ministrów
z dnia2012 r.

Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”

I. WSTĘP

Zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17), wymagają kontynuacji działań sprzyjających wyrównywaniu szans edukacyjnych grup uczniów pochodzących z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, którzy rozpoczynają edukację opartą na nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Wprowadzenie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego wiąże się z koniecznością dopuszczenia do użytku szkolnego nowych podręczników dla uczniów rozpoczynających naukę w klasie IV szkoły podstawowej, w klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej; zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, w klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, w klasie I liceum plastycznego lub w klasie I albo VII ogólnokształcącej szkoły baletowej. W wymienionych typach szkół artystycznych realizuje się zarówno kształcenie ogólne w zakresie odpowiednio szkoły podstawowej i szkoły ponadgimnazjalnej, jak i kształcenie artystyczne.

Respektując postanowienia Konwencji o Prawach Dziecka (art. 2 i 27) oraz realizując politykę wyrównywania szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, Rząd postanowił w 2012 r. realizować program pomocy uczniom w formie dofinansowania zakupu podręczników.

W roku 2012 programem będą objęci uczniowie rozpoczynający edukację szkolną na poziomie szkoły podstawowej oraz szkół ponadgimnazjalnych, tj. naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego lub klasie I albo VII ogólnokształcącej szkoły baletowej.

W 2012 r. programem będą objęci uczniowie słabowidzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, zwanych dalej „szkołami ponadgimnazjalnymi”, dla dzieci i młodzieży, lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych lub ogólnokształcących szkół baletowych.

Wyżej wymienieni uczniowie realizują podstawę programową kształcenia ogólnego tę samą, co ich pełni sprawni rówieśnicy i mogą korzystać z podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, dostępnych na rynku. Decyzję w tej sprawie podejmuje nauczyciel przedmiotu, który na podstawie art. 22a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ma prawo wyboru podręcznika. Dofinansowanie obejmuje tylko zakup podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego.

Zgodnie z art. 71d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty podręczniki szkolne i książki pomocnicze do kształcenia specjalnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym, niewidomych, słabowidzących i niesłyszących są dofinansowywane z budżetu państwa, z części której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Czynniki ekonomiczno-społeczne mają ważny wpływ na edukację młodego człowieka, a jakość nauczania gwarantuje sukces na rynku pracy. Sytuacja ekonomiczna, w której wychowywane jest dziecko, kondycja rodziny, a także pozycja, jaką w rodzinie zajmuje dziecko, decyduje o jego pozycji również w szkole. Kształtuje ona również sposób zachowania dziecka wobec rówieśników i osób dorosłych oraz wpływa na jego osiągnięcia w edukacji. Wielisława Walkowska poruszając temat zależności między warunkami materialnymi rodziny a trudnościami szkolnymi dziecka, pisze, że „Dzieci z rodzin o niższym statusie społecznym, tracą już na progu kariery szkolnej, a często później wybierają niższe szczeble kształcenia, szkoły o gorszej renomie, co w efekcie generuje ich szanse w przyszłości.”

Finansowe obciążenia rodzin związane z edukacją dzieci potwierdzają m.in. badania CBOS z 2011 r. w których stwierdza się, że 5% rodziców na potrzeby dzieci związane z rozpoczęciem roku szkolnego wydało nie więcej niż 300 zł. Co siódmy rodzic (14%) przeznaczył na ten cel od 301 zł do 500 zł, niespełna co czwarty (24%) - od 501 zł do 800 zł, a prawie połowa (47%) wydała na potrzeby szkolne swoich dzieci kwoty przekraczające 800 zł, z czego co siódmy (15%) - ponad 1500 zł. Co dziesiąty rodzic nie potrafił określić, jakie poniósł koszty w związku z rozpoczęciem roku szkolnego swoich dzieci.

Wysokość tych kwot zależy przede wszystkim od liczby uczniów w rodzinie. Co dwudziesty rodzic (5%) przeznaczył w przeliczeniu na jedno dziecko nie więcej niż 200 zł, co siódmy rodzic (14%) - od 201 zł do 400 zł, a jeden rodzic na czterech (26%) - od 401 zł do 500 zł. Prawie dwie piąte rodziców (37%) wydało ponad 700 zł na każde z dzieci, z czego co dwudziesty rodzic (5%) - więcej niż 1000 złotych.

Priorytetowym zadaniem Państwa jest likwidacja ubóstwa i społecznego wykluczenia. Program polegający na dofinansowaniu zakupu podręczników dla uczniów jest

elementem systemu działań mających na celu zmniejszenie różnic edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży występujących ze względu na czynnik ekonomiczny.

W związku z powyższym, korzystając z doświadczeń lat ubiegłych w realizacji programów wyrównujących warunki startu szkolnego, przygotowano Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”.

Szczegółowe warunki udzielania pomocy uczniom objętym programem określi, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów.

II. CEL PROGRAMU

Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przez dofinansowanie zakupu podręczników.

III. BENEFICJENCI PROGRAMU

Beneficjenci końcowi programu (osoby bezpośrednio korzystające z pomocy):

- 1) uczniowie rozpoczynający w roku szkolnym 2012/2013 naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego lub klasie I albo VII ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 2) uczniowie słabowidzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwani dalej „uczniami niepełnosprawnymi”, uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk

pięknych, liceów plastycznych lub ogólnokształcących szkół baletowych, zwanych dalej „szkołami artystycznymi”.

Beneficjenci pośredni programu:

- 1) rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, którym należy zapewnić dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2012/2013 naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego lub klasie I albo VII ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 2) rodziny wychowujące uczniów niepełnosprawnych uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych;
- 3) jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialne za lokalną politykę oświatową i społeczną;
- 4) Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników uczeń może otrzymać tylko ze względu na jedno z czterech wyszczególnionych poniżej kryteriów.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników będzie przysługiwać:

- 1) uczniom pochodzącym z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.¹⁾), z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 2) uczniom klasy I szkoły podstawowej i uczniom klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.²⁾).

- 3) uczniom pochodzącym z rodzin niespełniających kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w przypadkach określonych w art. 7 tej ustawy, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, do której uczęszcza uczeń, z wyłączeniem uczniów, o których mowa w pkt 2.

Liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc, zgodnie z kryterium, o którym mowa w pkt 3, nie może przekroczyć w danej gminie 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV szkoły podstawowej, klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej.

W przypadku szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc, zgodnie z kryterium, o którym mowa w pkt 3, nie może przekroczyć 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez tego ministra.

- 4) uczniom niepełnosprawnym uczęszczającym w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych.

Uczniowie niepełnosprawni realizują podstawę programową kształcenia ogólnego tę samą, co ich pełnosprawni rówieśnicy i mogą korzystać ze wszystkich podręczników

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1630, z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720, Nr 109, poz. 747, Nr 192, poz. 1378 i Nr 200, poz. 1446, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 119, poz. 770, Nr 138, poz. 872 i 875, Nr 223, poz. 1456 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 97, poz. 800 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 50, poz. 301 i Nr 222, poz. 1455 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1212.

dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, nie tylko tych, które są opracowywane z przeznaczeniem dla uczniów słabowidzących, niesłyszących lub z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

Dofinansowanie zakupu podręczników będzie wynosić:

<ul style="list-style-type: none"> - dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, - dla uczniów klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, - dla uczniów niepełnosprawnych klas I-III szkoły podstawowej oraz uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, 	do kwoty 180 zł
<ul style="list-style-type: none"> - dla uczniów klasy IV szkoły podstawowej, - dla uczniów klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły baletowej, - dla uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI szkoły podstawowej, uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły baletowej, 	do kwoty 210 zł
<ul style="list-style-type: none"> - dla uczniów niepełnosprawnych gimnazjum, - dla uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, uczniów niepełnosprawnych klas I-III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły baletowej, 	do kwoty 325 zł
<ul style="list-style-type: none"> - dla uczniów klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, - dla uczniów klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, uczniów klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, uczniów klasy I liceum plastycznego oraz uczniów klasy VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, - dla uczniów niepełnosprawnych zasadniczej szkoły zawodowej, uczniów niepełnosprawnych liceum ogólnokształcącego, uczniów niepełnosprawnych klas II-III liceum profilowanego, uczniów niepełnosprawnych 	do kwoty 352 zł

<p>technikum, uczniów niepełnosprawnych klas II-III uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, uczniów niepełnosprawnych klas II-III technikum uzupełniającego,</p> <p>- uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, uczniów niepełnosprawnych klas IV-VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, uczniów niepełnosprawnych liceum plastycznego oraz uczniów niepełnosprawnych klas VII-IX ogólnokształcącej szkoły baletowej.</p>	
---	--

Programem zostaną objęci uczniowie rozpoczynający naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego oraz klasie I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej. Szacuje się, że naukę w ww. klasach w roku szkolnym 2012/2013 realizować będzie 1 865 389 uczniów.

Ponadto programem zostaną objęci uczniowie niepełnosprawni uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub szkół artystycznych, tj. 77 307 uczniów.

Razem będzie to grupa 1 942 696 uczniów.

Z danych Ministerstwa Edukacji Narodowej (zebranych w sprawozdaniach przez wojewodów w listopadzie 2011 r.) wynika, że z pomocy w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. – „Wyprawka szkolna” skorzystało 16% ogólnej liczby uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, tj. 231 795 uczniów oraz 35 810 uczniów niepełnosprawnych (70% uprawnionych). Łącznie z pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników skorzystało 267 605 uczniów.

Szacowana liczba uczniów uprawnionych do objęcia pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników:

- 1) 45% uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia otrzyma pomoc ze względu na kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, tj. 162 693 uczniów,
- 2) 18% uczniów wymienionych w programie, z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, otrzyma pomoc ze względu na kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. 270 585 uczniów;
- 3) 5% uczniów wymienionych w programie, z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, otrzyma pomoc poza kryterium dochodowym, ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. 75 163 uczniów;
- 4) uczniowie niepełnosprawni uczęszczający w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych, otrzymujący dofinansowanie zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, tj. 77 307 uczniów;

Dodatkowo z pomocy może skorzystać 45% dzieci sześciolletnich, które otrzymały możliwość rozpoczęcia nauki w klasie I szkoły podstawowej. O pomoc będą mogli ubiegać się dzieci z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

W roku szkolnym 2012/2013 wprowadzona zostanie nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego do klasy IV szkoły podstawowej i klasy I szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących i techników. Liczba uczniów rozpoczynających naukę w klasie IV szkoły podstawowej wyniesie 355 785, zaś w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum - 407 317 uczniów.

Szacuje się, że w roku szkolnym 2012/2013 pomoc w ramach programu otrzyma 616 437 dzieci i młodzieży, w tym:

- 1) 162 963 dzieci siedmioletnich, uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,
- 2) 30 420 dzieci sześcioletnich, które otrzymały możliwość rozpoczęcia nauki w klasie I szkoły podstawowej i klasie I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,
- 3) 170 234 uczniów klas II i III szkół podstawowych oraz uczniów klas II i III ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia,
- 4) 81 830 uczniów klasy IV szkoły podstawowej, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz klasy I ogólnokształcącej szkoły baletowej,
- 5) 93 683 uczniów klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy VII ogólnokształcącej szkoły baletowej,
- 6) 77 307 uczniów niepełnosprawnych uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych.

IV. SPOSÓB REALIZACJI I FINANSOWANIA PROGRAMU

Organem koordynującym program jest Minister Edukacji Narodowej.

Koordinatorem programu na szczeblu wojewódzkim jest wojewoda, realizujący zadanie przez kuratora oświaty. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, koordynatorem programu jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Na realizację programu zaplanowano 140 000 tys. zł w ustawie budżetowej na 2012 rok, ze środków zaplanowanych w rezerwie celowej Nr 26 budżetu państwa „Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna”.

Minister Edukacji Narodowej przedstawi propozycję podziału środków na poszczególne województwa oraz dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i przekaże ją Ministrowi Finansów oraz wojewodom i Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- do dnia 22 maja 2012 r. – w części dotyczącej pierwszej transzy;
- do dnia 20 września 2012 r. – w części dotyczącej drugiej transzy.

Podział środków na poszczególne województwa obliczony zostanie według zasady: liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych rocznikach x odpowiednio 180 zł, 210 zł, 325 zł lub 352 zł.

Liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, pobierających naukę w klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz liczba uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych, z wyjątkiem szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zostanie wskazana przez wojewodów na podstawie informacji zebranych z poszczególnych gmin.

W przypadku szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów specjalnych oraz szkół ponadgimnazjalnych, w tym specjalnych, gmina, na terenie której znajdują się wyżej wymienione szkoły, zwraca się do organów prowadzących te szkoły o udzielenie informacji o szacunkowej liczbie uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy z programu, uczęszczających do tych szkół.

Liczba uczniów, uprawnionych do otrzymania pomocy, pobierających naukę w klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie IV

ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz liczba uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół artystycznych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zostanie wskazana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wojewoda przekaże dotacje gminom, zgodnie z zasadą: liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych rocznikach x odpowiednio 180 zł, 210 zł, 325 zł lub 352 zł.

Gmina ustali liczbę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przy czym liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w tym trybie nie może przekroczyć w danej gminie 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV szkoły podstawowej, klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, z wyjątkiem uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Gmina przekaże dyrektorom odpowiednio szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych informację o liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oraz przekaże środki na dofinansowanie zakupu podręczników.

Gmina przekaże dyrektorom odpowiednio ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, z wyjątkiem szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, informację o liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci

pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz przekaże środki na dofinansowanie zakupu podręczników.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego dokona podziału liczby uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przy czym liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w tym trybie nie może przekroczyć 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przekaże dyrektorom odpowiednio ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych informację o liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz przekaże środki na dofinansowanie zakupu podręczników.

Dyrektor szkoły dokona zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym), po przedłożeniu dowodu zakupu podręczników.

W przypadku szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego inne niż gminy, osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dokona odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły.

W przypadku zakupów indywidualnych dowodem zakupu podręczników jest faktura VAT wystawiona imiennie na ucznia, rodzica, prawnego opiekuna lub rodzica zastępczego lub rachunek, paragon lub oświadczenie o zakupie podręczników.

W przypadku oświadczenia o zakupie podręczników należy podać informację o rozliczeniu wydatków tylko w ramach omawianego programu.

W przypadku zakupu podręczników dla grupy uczniów, koszty zakupu podręczników są zwracane po przedłożeniu potwierdzenia zakupu wystawionego przez podmiot dokonujący zakupu. Potwierdzenie zakupu powinno zawierać: imię i nazwisko ucznia, klasę, do której uczeń będzie uczęszczał, adres szkoły, wykaz zakupionych podręczników, kwotę zakupu, datę zakupu i czytelny podpis podmiotu, który dokonał zakupu. Podmiot dokonujący zakupu podręczników wystawia potwierdzenie zakupu na podstawie faktury VAT oraz listy uczniów, dla których zakupiono podręczniki.

Zwrot kosztów zakupu podręczników nie może przekroczyć odpowiednio kwot: 180 zł, 210 zł, 325 zł, 352 zł.

Środki na realizację programu zostaną przekazane w dwóch transzach:

- 1) pierwsza transza (w wysokości nie mniejszej niż 50% planowanych środków) – obliczona zostanie na podstawie wstępnych danych, dotyczących liczby uczniów uprawnionych do korzystania z pomocy w formie zakupu podręczników, otrzymanych z poszczególnych województw; pierwsza transza obejmuje także środki dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego obliczona na podstawie wstępnych danych, dotyczących liczby uczniów uprawnionych do korzystania z pomocy w formie zakupu podręczników, otrzymanych od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 2) druga transza - stanowić będzie uzupełnienie niezbędnych środków potrzebnych gminom i Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego do pełnego zrealizowania programu, obliczona po zebraniu przez wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ostatecznych danych o liczbie uczniów korzystających z pomocy.

V. ZASADY UDZIELANIA POMOCY

1. Przyznanie pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników następuje na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), a także

nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby - za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do dyrektora odpowiednio szkoły podstawowej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, do której uczeń będzie uczęszczał w roku szkolnym 2012/2013.

3. Dyrektor szkoły, z wyjątkiem szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz uczniów niepełnosprawnych, i przekazuje ją odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na siedzibę szkoły.

4. Dyrektor odpowiednio ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz uczniów niepełnosprawnych, i przekazuje ją Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

5. Po otrzymaniu listy uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz uczniów niepełnosprawnych, odpowiednio wójt gminy,

burmistrz lub prezydent miasta ustala liczbę uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole i powiadamia dyrektorów szkół o podziale środków.

6. W przypadku szkoły podstawowej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez gminę, odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje środki na dofinansowanie zakupu podręczników na rachunek bankowy szkoły.

7. W przypadku szkoły podstawowej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego inną niż gmina, osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną, zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dokonuje odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły.

8. Dyrektor odpowiednio ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, liceum plastycznego i ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, informację o przyznanej liczbie uczniów, którzy mogą zostać objęci pomocą w danej szkole ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej otrzymuje od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

9. Po otrzymaniu listy uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, którzy mogą otrzymać pomoc ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oraz uczniów niepełnosprawnych minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przekazuje środki na dofinansowanie zakupu podręczników na rachunek bankowy szkoły.

VI. WARUNKI PRYZNAWANIA ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Dotację dla gmin na realizację programu przekazuje wojewoda, na wniosek odpowiednio wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta.

2. Do wniosku należy dołączyć informację o liczbie uczniów na terenie gminy:

1) uczniów objętych programem, z wyjątkiem uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego:

a) pochodzących z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

b) pochodzących z rodzin niespełniających kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgłoszonych ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

c) pochodzących z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – w przypadku uczniów klasy I szkoły podstawowej i klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;

2) uczniów niepełnosprawnych objętych programem, z wyjątkiem uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Na wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Minister Edukacji Narodowej określi wysokość środków przeznaczonych na realizację programu w odniesieniu do:

1) uczniów objętych programem ze szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, którzy:

a) pochodzą z rodzin, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

b) pochodzą z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgłoszonych ze względu na przypadki określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

c) pochodzą z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – w przypadku uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej pierwszego stopnia.

2) uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Niewykorzystana lub wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem dotacja podlega zwrotowi na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.³⁾).

VII. ZADANIA DLA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

1. Poinformowanie, za pośrednictwem kuratorów oświaty, gmin i powiatów oraz rodziców uczniów (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych) o programie i sposobie jego realizacji.

2. Zebranie od wojewodów oraz od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego informacji o liczbie uczniów, którzy spełniają warunki uprawniające do otrzymania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników.

3. Podział środków z rezerwy celowej pomiędzy wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz wystąpienie do Ministra Finansów o uruchomienie środków dla wyżej wymienionych dysponentów budżetu.

4. Systematyczne monitorowanie realizacji programu.

5. Zebranie danych o realizacji programu od wojewodów oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

6. Analiza i ocena realizacji programu w skali kraju - opracowanie zbiorczej informacji o realizacji programu.

³⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 201, poz. 1183, Nr 234, poz. 1386, Nr 240, poz. 1429 i Nr 291, poz. 1707.

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Zadanie	Termin realizacji
1.	Przekazanie Ministrowi Edukacji Narodowej przez wojewodów oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wstępnych danych o liczbie uczniów uprawnionych do objęcia programem.	do dnia 15 maja 2012 r.
2.	Poinformowanie przez Ministra Edukacji Narodowej właściwych dysponentów części budżetowych i Ministra Finansów o wysokości środków przyznanych w I transzy na dofinansowanie zakupu podręczników.	do dnia 22 maja 2012 r.
3.	Wystąpienie właściwych dysponentów części budżetowych do Ministra Finansów o zwiększenie planu wydatków na realizację programu.	do dnia 31 maja 2012 r.
4.	Przekazanie przez wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zweryfikowanych danych o liczbie uczniów uprawnionych do objęcia programem.	do dnia 15 września 2012 r.
5.	Poinformowanie przez Ministra Edukacji Narodowej właściwych dysponentów części budżetowych i Ministra Finansów o wysokości środków przyznanych w II transzy na dofinansowanie zakupu podręczników.	do dnia 20 września 2012 r.
6.	Wystąpienie właściwych dysponentów części budżetowych do Ministra Finansów o zwiększenie planu wydatków na realizację programu.	do dnia 30 września 2012 r.
7.	Realizacja zwrotu rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) kosztu zakupu podręczników.	do dnia 15 listopada 2012 r.
8.	Podsumowanie programu w województwach. Przekazanie Ministrowi Edukacji Narodowej przez wojewodów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego danych o realizacji programu.	do dnia 30 listopada 2012 r.
9.	Dokonanie przez Ministra Edukacji Narodowej analizy i oceny realizacji programu w skali kraju - opracowanie	do dnia 31 stycznia 2013 r.

	zbiorczej informacji o realizacji programu.	
--	---	--

IX. DZIAŁANIA LEGISLACYJNE

Niezbędne będzie wydanie, zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników.

UZASADNIENIE

Ubóstwo nadal jest jedną z głównych barier, ograniczających szanse rozwoju edukacyjnego dzieci i młodzieży. Bariera finansowa wpływa negatywnie na proces edukacyjny, zaburza relacje dzieci z rówieśnikami, a tym samym spowalnia tempo uspołeczniania dziecka w środowisku.

W związku z powyższym, korzystając z doświadczeń lat ubiegłych w realizacji programów wyrównujących warunki edukacji szkolnej, przygotowano Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”.

Akceptacja środowiska szkolnego zależy od wielu czynników. Zagwarantowanie uczniowi łatwiejszego dostępu do nowych podręczników zapewnia mu poczucie przynależności do grupy oraz poczucie bezpieczeństwa. Zapewnienie podstawowych potrzeb pomaga motywować dziecko do aktywności poznawczej i społecznej oraz inspiruje do nauki.

Od wielu lat prowadzone są działania, których celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, szczególnie pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Kontynuacja realizowanego od wielu lat Rządowego programu pomocy uczniom – „Wyprawka szkolna” w znacznym stopniu pomaga wyrównywać dysproporcje dotyczące dostępu uczniów do podręczników.

Podejmowane w ramach programu działania są spójne z polityką Komisji Europejskiej, która wskazała, że w Unii Europejskiej ok. 8% pracujących osób jest zagrożonych ubóstwem, zaś w przypadku dzieci jest to ok. 20%, zaś w Komunikacie Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej” przyjęła, że liczba osób ubogich i wykluczonych społecznie do roku 2020 zmniejszy się o 20 mln.

Jednocześnie wskazano, w jaki sposób państwa członkowskie mogą zintensyfikować walkę z wykluczeniem społecznym. Do państw tych należy teraz określenie celów krajowych i przedstawianie corocznych sprawozdań z realizacji zadań. Komisja Europejska będzie wspierać te działania za pomocą m.in. polityki ochrony socjalnej, zatrudnienia i edukacji, a także dzięki finansowaniu unijnemu.

W ww. Komunikacie dotyczącym Europejskiej platformy współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, jednej z siedmiu inicjatyw przewodnich unijnej strategii „Europa 2020”, przedstawiono działania na rzecz zwiększenia wysiłków na wszystkich szczeblach, zmierzających do osiągnięcia celu przewodniego, jakim jest zmniejszenie ubóstwa. Nowa inicjatywa dopełnia inne

inicjatywy przewodnie, skupiające się na wzroście zatrudnienia i polepszeniu poziomu wykształcenia oraz umiejętności, i jest z nimi ściśle powiązana.

Państwa członkowskie muszą przejąć inicjatywę w walce z wykluczeniem społecznym i ubóstwem. Będą one przedstawiać podjęte działania w krajowych sprawozdaniach w sprawie strategii „Europa 2020”. Działania te będą jednocześnie ich wkładem w dążenie do osiągnięcia wzrostu gospodarczego i większego zatrudnienia. Komisja Europejska dokona oceny tych działań i przedstawi najlepsze praktyki. Wśród głównych działań ww. Europejskiej platformy współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym znalazło się zachęcanie do innowacji w celu opracowania inteligentnych rozwiązań dla Europy w sytuacji pokryzysowej, szczególnie w zakresie bardziej skutecznej pomocy społecznej.

W roku szkolnym 2012/2013 pomoc skierowana zostaje do trzech grup wiekowych: najmłodszych uczestników edukacji szkolnej - uczniów z klas I-III szkoły podstawowej oraz uczniów, którzy w roku szkolnym 2012/2013 rozpoczną naukę według nowej podstawy programowej, tj. kształcenie ogólne na poziomie klasy IV szkoły podstawowej oraz klasy I szkoły ponadgimnazjalnej, tj. zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, technikum.

Wprowadzenie od roku szkolnego 2012/2013 w klasie IV szkoły podstawowej, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I ogólnokształcącej szkoły baletowej, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego, klasie VII ogólnokształcącej szkoły baletowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17), powoduje konieczność korzystania przez uczniów z nowych podręczników. Dla grupy uczniów z ww. klas istnieje konieczność zakupu wyłącznie nowych podręczników, dlatego w celu zmniejszenia obciążenia finansowego rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialnej, a związanej ze zmianami w systemie oświaty uczniowie ci są uprawnieni do skorzystania z pomocy państwa.

Szkoły artystyczne objęte są systemem oświaty, zgodnie z art. 2 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). W ogólnokształcącej szkole muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkole muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkole sztuk pięknych, liceum plastycznym i ogólnokształcącej szkole baletowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 42), realizuje się zarówno kształcenie ogólne odpowiednio w zakresie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej, jak i kształcenie artystyczne. Ogólnokształcąca szkoła baletowa rozpoczyna kształcenie od II etapu edukacyjnego trwającego 3 lata. Od klasy IV ogólnokształcącej szkoły baletowej uczniowie

rozpoczynają realizację III etapu edukacyjnego. Dofinansowanie zakupu podręczników w wymienionych w programie szkołach artystycznych obejmuje podręczniki do kształcenia ogólnego.

W roku szkolnym 2012/2013 po raz kolejny uwzględniono objęcie pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników uczniów niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, u których niepełnosprawność, potwierdzona powyższym orzeczeniem, wynika z wady wzroku, wady słuchu lub z upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim oraz w przypadku, gdy wchodzi one w skład niepełnosprawności sprzężonych.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072) w wydawanym orzeczeniu wskazywana jest niepełnosprawność lub niepełnosprawności składające się na niepełnosprawność sprzężoną, z uwagi na którą uczeń wymaga kształcenia specjalnego. W przypadku orzeczeń wydanych na podstawie ww. rozporządzenia organ prowadzący szkołę może w sposób jednoznaczny wskazać w przypadku niepełnosprawności sprzężonych grupy dzieci niesłyszących, słabowidzących lub z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

W przypadku grupy uczniów, którzy otrzymali orzeczenie przed 15 października 2008 r. (na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz wydawania opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, a także szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania – Dz. U. Nr 13, poz. 114, z późn. zm.) w orzeczeniach wydawanych przez poradnię brak było wskazania na rodzaj niepełnosprawności stanowiących niepełnosprawność sprzężoną. Dlatego dla zachowania pełnej czytelności grupy odbiorców wśród uczniów niepełnosprawnych w programie w sposób jednoznaczny wskazano, które grupy uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną są uprawnione do otrzymania pomocy. W takich przypadkach dyrektor szkoły posiadający informację o potrzebie kształcenia specjalnego z powodu niepełnosprawności sprzężonej wskaże, że uczeń jest uprawniony do korzystania z programu ze względu na rodzaj niepełnosprawności składających się na sprzężenie.

Obowiązek dofinansowania podręczników do kształcenia specjalnego przeznaczonych dla uczniów z upośledzeniem umysłowym, niewidomych, słabowidzących i niesłyszących nałożony na ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w art. 71d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty realizowany będzie w formie przewidzianej przez Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna”.

Program nie obejmuje następujących uczniów wymienionych w art. 71d ustawy:

1. *Uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym.*

Edukacja uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym opiera się na indywidualnych programach edukacyjnych, opracowanych przez nauczycieli i specjalistów pracujących z tymi uczniami lub indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, opracowywanych dla uczniów na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1489). Nauczyciele prowadzą zajęcia edukacyjne zgodnie z tymi programami, zachowując korelację treści nauczania i wychowania.

2. *Uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim.*

Uczniowie upośledzeni umysłowo w stopniu głębokim realizują obowiązek szkolny i obowiązek nauki poprzez udział w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych (indywidualnych lub zespołowych), których celem jest m.in. wspomaganie rozwoju tej grupy dzieci i młodzieży, rozwijanie zainteresowania otoczeniem oraz uzyskiwanie niezależności od innych osób w funkcjonowaniu w codziennym życiu.

Obecnie, wśród podręczników szkolnych i książek pomocniczych dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania nie ma wydawnictw opracowanych dla ww. uczniów. Ze względu na indywidualne potrzeby edukacyjne uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim nauczyciele korzystają z różnorodnych opracowań metodycznych, materiałów pomocniczych, kart pracy itp.

3. *Uczniów niewidomych.*

Dla uczniów niewidomych Ministerstwo Edukacji Narodowej angażuje odrębne środki, uwzględnione w Budżecie zadaniowym MEN finansowanym z cz. 30 – „Oświata i wychowanie”. W ramach tych środków wykonywane są adaptacje podręczników szkolnych i książek pomocniczych odpowiednio do potrzeb tych uczniów, tj. w systemie Braille’a. Wersje elektroniczne tych adaptacji są udostępniane szkołom i placówkom na stronie internetowej MEN w specjalnie opracowanym w tym celu systemie informatycznym, umożliwiającym dyrektorom szkół i placówek bieżące ich pobieranie i wydrukowanie w całości lub części, zgodnie z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi uczniów. System ten dotyczy również adaptacji podręczników dla uczniów słabowidzących, jednakże uczniowie

ci mogą również korzystać z podręczników dostępnych na otwartym rynku wydawniczym, wykorzystując do ich czytania odpowiedni sprzęt techniczny i optyczny.

Natomiast dofinansowanie zakupu podręczników otrzymają uczniowie słabowidzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z nich jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających do szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych lub ogólnokształcących szkół baletowych.

Ww. uczniowie mogą korzystać z podręczników opracowanych dla uczniów z konkretnymi niepełnosprawnościami, tj. dla niesłyszących i z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim. Jednocześnie ze względu na fakt, iż uczniowie ci realizują podstawę programową kształcenia ogólnego tę samą, co ich pełnosprawni rówieśnicy, mogą korzystać z podręczników ogólnodostępnych. Decyzję w tej sprawie podejmuje nauczyciel przedmiotu, zgodnie z art. 22a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Umożliwienie otrzymania dofinansowania zakupu podręczników uczniom niepełnosprawnym tworzy równe szanse edukacyjne oraz znacząco wpływa na eliminowanie barier o charakterze środowiskowym w dostępie do usług edukacyjnych, nie ograniczając prawa wyboru jedynie do tego podręcznika, który został opracowany z przeznaczeniem dla ucznia niepełnosprawnego.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników uczniów może otrzymać tylko ze względu na jedno z czterech wyszczególnionych poniżej kryteriów.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników będzie przysługiwać:

- 1) uczniom pochodzącym z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) – z wyłączeniem uczniów klas I szkoły podstawowej i klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 2) uczniom klas I szkoły podstawowej oraz klas I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.);
- 3) uczniom pochodzącym z rodzin niespełniających kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r.

o pomocy społecznej, w przypadkach określonych w art. 7 tej ustawy, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, do której uczęszcza uczeń, z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej oraz klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,

- 4) uczniom niepełnosprawnym uczęszczającym w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych.

Nowym rozwiązaniem jest przyjęcie dla uczniów klas I szkoły podstawowej i ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia odmiennej podstawy obliczania dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy. W 2012 r. grupa ww. uczniów będzie mogła ubiegać się o pomoc w przypadku, kiedy dochód na osobę w rodzinie nie przekroczy 504 zł/netto.

Rozwiązanie to powinno zwiększyć liczbę odbiorców pomocy w pierwszym okresie nauki oraz stanowić jeden z argumentów dla rodziców dzieci 6 – letnich do przyspieszenia rozpoczęcia nauki szkolnej swoich dzieci.

Wg. szacunkowych danych odsetek dzieci z klas I szkoły podstawowej i ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, które skorzystają z tej pomocy powinien ulec zwiększeniu z ok. 12% (wg. kryterium 351 zł/ netto) do 45% (wg. kryterium 504 zł/netto).

Jednocześnie dla ww. grupy uczniów rezygnuje się z możliwości korzystania z pomocy dla uczniów z rodzin przekraczających omawiane kryterium dochodowe. Zwiększenie liczby odbiorców pomocy z klas I szkoły podstawowej i ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia do 45% przekracza blisko trzy razy zakres dotychczasowej pomocy dla tej grupy uczniów. Wypłata świadczeń poza kryterium była wykorzystywana przez samorzady w nikłym stopniu. W przypadku wystąpienia wobec ww. grupy uczniów zdarzeń losowych będą oni mogli ubiegać się o pomoc w ramach realizowanych przez gminę zasiłków szkolnych, wypłacanych na podstawie art. 90e ustawy o systemie oświaty.

W przypadku pozostałych grup uczniów, na podstawie analizy wykonania programu w ubiegłych latach, obniża się liczbę uczniów uprawnionych do pomocy poza kryterium dochodowym z 10% do 5%. Realne wykorzystanie ww. elementu programu wskazywało na udział 3 - 4% uczniów spoza kryterium oraz na dosyć bierną postawę gmin wobec możliwości przyznawania dodatkowej pomocy. W sytuacji wzrostu zapotrzebowania na tę formę pomocy dla uczniów spoza kryterium dochodowego gminy będą mogły wypłacać zasiłki szkolne.

W przypadku, kiedy uczeń spełnia więcej niż jedno kryterium do objęcia pomocą, decyzję w sprawie jego wyboru pozostawia się rodzicowi (prawnemu opiekunowi, rodzicowi zastępczemu) ucznia. Kwoty dofinansowania zostały ustalone na tym samym poziomie bez względu na rodzaj kryterium.

Przewiduje się, że przyjęcie uchwały Rady Ministrów w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna” pozwoli na zaspokojenie potrzeb w zakresie dofinansowania zakupu podręczników dla ok. 616 tys. uczniów z klas wymienionych w programie.

Biorąc pod uwagę możliwość odsprzedawania podręczników przez uczniów klas ponadgimnazjalnych uśredniona została kwota dotacji na zakup podręczników do szkół ponadgimnazjalnych do kwoty 352 zł.

Ustalony w programie sposób realizacji i finansowania programu gwarantuje właściwe przekazywanie informacji o liczbie uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy oraz związane z nim planowe uruchamianie środków finansowych.

Liczba wszystkich uczniów uprawnionych do objęcia programem, w tym uczniów niepełnosprawnych, zostanie wskazana przez wojewodów na podstawie informacji zebranej z poszczególnych gmin.

Wnioski składa się do dyrektora szkoły, który przekazuje informację o liczbie uczniów uprawnionych do objęcia programem do organu prowadzącego szkołę. Dotację na dofinansowanie otrzymuje gmina, która przekazuje środki na konto bankowe szkoły. Zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dokonuje dyrektor szkoły.

W przypadku szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów specjalnych oraz szkół ponadgimnazjalnych, których organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego inna niż gmina, proponuje się, aby dyrektor szkoły, prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego inną niż gmina, przekazywał listę uczniów uprawnionych do pomocy wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na siedzibę szkoły. Zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dokonuje wójt, burmistrz, prezydent miasta, właściwego ze względu na siedzibę szkoły. Działanie to ułatwia realizację programu zarówno przez dyrektorów szkół oraz w sposób jednoznaczny określa dla której gminy naliczone zostaną środki na wypłatę pomocy dla uczniów szkół nie prowadzonych przez daną gminę.

We wszystkich szkołach prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, tj. w ogólnokształcącej szkole muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkole muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkole sztuk pięknych, liceum plastycznym oraz ogólnokształcącej szkole baletowej, wnioski składa się do dyrektora szkoły. Listę uczniów uprawnionych do objęcia programem dyrektorzy przekazują do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który przekazuje środki na rachunek bankowy szkoły. Zwrotu kosztów zakupu podręczników rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dokonuje dyrektor szkoły.

Uruchomienie środków w dwóch transzach pozwoli na najbardziej racjonalne ich wydatkowanie. Pierwsza transza środków – uruchamiana do 31 maja 2012 r. - stanowić będzie odzwierciedlenie 50% potrzeb poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wg stanu na dzień 15 maja br. Druga transza środków uruchomiona zostanie tylko do wysokości ewentualnych potrzeb zgłoszonych w szkołach po zweryfikowaniu zapotrzebowania na pomoc w postaci dofinansowania do podręczników do 30 września 2012 r. Środki przekazywane do wojewodów stanowić będą odzwierciedlenie realnych potrzeb.

Środki, które zostały zaplanowane na realizację programu, a nie zostały rozdysponowane przez wojewodów w drugiej transzy, pozostają w dyspozycji Ministra Edukacji Narodowej i zostaną przeznaczone na realizację zadań Narodowego Programu Stypendialnego.

Na realizację programu zaplanowano w ustawie budżetowej na 2012 r. 140 000 tys. zł, ze środków zaplanowanych w rezerwie celowej Nr 26 budżetu państwa „Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna”.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2012 r.

**w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom
na zakup podręczników**

Na podstawie art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki udzielania pomocy uczniom objętym Rządowym programem pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna” ustanowionym uchwałą nr/2012 Rady Ministrów z dnia 2012 r. w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2012 r. „Wyprawka szkolna”;
- 2) formy i zakres pomocy;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania pomocy.

§ 2. 1. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników jest udzielana uczniom rozpoczynającym w roku szkolnym 2012/2013 naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącym i technikum, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego lub klasie I albo VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, zwanych dalej „szkołami”.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

2. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, jest udzielana uczniom:

- 1) słabowidzącym,
- 2) niesłyszącym,
- 3) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
- 4) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w pkt 1-3

- posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczającym w roku szkolnym 2012/2013, do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, dla dzieci i młodzieży, lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych lub ogólnokształcących szkół baletowych, zwanych dalej „szkołami”.

3. Pomocy udziela się uczniom, o których mowa w ust. 1, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.²⁾), z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia.

4. Pomocy udziela się uczniom klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.³⁾).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427, z 2011 r. Nr 81, poz. 440.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1630, z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720, Nr 109, poz. 747, Nr 192, poz. 1378 i Nr 200, poz. 1446, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 138, poz. 872 i 875, Nr 223, poz. 1456 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 97, poz. 800 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 50, poz. 301 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1212

5. W przypadkach określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej pomoc może być udzielona uczniom, o których mowa w ust. 1, z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe, o którym mowa w ust. 3. Liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w tym trybie, nie może przekroczyć w danej gminie 5% ogólnej liczby uczniów, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz uczniów szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

6. W przypadku szkół prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, liczba uczniów, którym zostanie udzielona pomoc w trybie, o którym mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 5% ogólnej liczby uczniów klas II-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasy I liceum plastycznego oraz klasy I i VII ogólnokształcącej szkoły baletowej, prowadzonych przez tego ministra.

7. Wartość pomocy nie może przekroczyć kwoty:

- 1) 180 zł - dla ucznia klasy I-III szkoły podstawowej oraz dla ucznia klasy I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,
- 2) 180 zł - dla ucznia:
 - a) słabowidzącego,
 - b) niesłyszącego,
 - c) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
 - d) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w lit. a – c- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w klasach I-III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;

- 3) 210 zł - dla ucznia klasy IV szkoły podstawowej, dla ucznia klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz dla ucznia klasy I ogólnokształcącej szkoły baletowej,
- 4) 210 zł - dla ucznia:
- a) słabowidzącego,
 - b) niesłyszącego,
 - c) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
 - d) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w lit. a – c
- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w klasach IV-VI szkoły podstawowej, w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 5) 325 zł - dla ucznia:
- a) słabowidzącego,
 - b) niesłyszącego,
 - c) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
 - d) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w lit. a – c
- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w gimnazjum, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły baletowej;
- 6) 352 zł - dla ucznia klasy I szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, dla ucznia klasy IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, dla ucznia klasy IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, dla ucznia klasy I liceum plastycznego oraz dla ucznia klasy VII ogólnokształcącej szkoły baletowej,
- 7) 352 zł - dla ucznia:
- a) słabowidzącego,

- b) niesłyszącego,
 - c) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
 - d) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w lit. a - c
- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, realizującego kształcenie w zasadniczej szkole zawodowej, w liceum ogólnokształcącym, w klasach II-III liceum profilowanego, w technikum, w klasach II-III uzupełniającego liceum ogólnokształcącego i w klasach II-III technikum uzupełniającego oraz w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasach IV-VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, w liceum plastycznym i w klasach VII-IX ogólnokształcącej szkoły baletowej.

§ 3. 1. Pomoc, o której mowa w § 2, jest udzielana na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), a także nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

2. Wniosek składa się do dyrektora szkoły, do której uczeń będzie uczęszczał w roku szkolnym 2012/2013.

3. Wniosek składa się w terminie ustalonym odpowiednio przez wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego dla siedziby szkoły, a w przypadku wniosków o przyznanie pomocy uczniom ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – w terminie ustalonym przez tego ministra.

4. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o wysokości dochodów. W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów – oświadczenie o wysokości dochodów.

5. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego lub okresowego, można przedłożyć - zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych w formie zasiłku stałego lub okresowego.

6. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia klasy I szkoły podstawowej lub I klasy ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, którego rodzina korzysta ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego, można przedłożyć - zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego.

7. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, o którym mowa w § 2 ust. 2, do wniosku – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - należy dołączyć kopię orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

8. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, o którym mowa w § 2 ust. 5 i 6, do wniosku – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - należy dołączyć uzasadnienie.

§ 4. 1. Dyrektor szkoły, w tym szkoły prowadzonej przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 5, oraz przekazuje ją odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na siedzibę szkoły.

2. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, dyrektor szkoły przekazuje listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy, w tym uczniów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 6, ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 5. 1. Po otrzymaniu listy uczniów, w tym listy uczniów szkół prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta informuje dyrektora szkoły o liczbie uczniów zakwalifikowanych do otrzymania pomocy, o których mowa w § 2 ust. 5.

2. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego informuje dyrektora szkoły o liczbie uczniów zakwalifikowanych do otrzymania pomocy, o których mowa w § 2 ust. 6.

§ 6. Dyrektor szkoły, po analizie wniosków dotyczących uczniów, o których mowa w § 2 ust. 5 i 6, oraz zgodnie z informacją o liczbie uczniów zakwalifikowanych do otrzymania pomocy, o której mowa w § 5, podejmuje decyzję w sprawie przyznania pomocy.

§ 7. 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, przekazuje środki na dofinansowanie zakupu podręczników na rachunek bankowy szkoły prowadzonej przez gminę.

2. W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, liceów plastycznych i ogólnokształcących szkół baletowych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, środki na dofinansowanie zakupu podręczników przekazuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rachunek bankowy szkoły.

3. Dyrektor szkoły, o której mowa w ust. 1 i 2, zwraca rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, do wysokości wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 7.

4. W przypadku szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego inne niż gminy, osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne koszty zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, po przedłożeniu dowodu zakupu, do wysokości wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 7, zwraca odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły.

5. W przypadku zakupów indywidualnych dowodem zakupu podręczników jest faktura VAT wystawiona imiennie na ucznia, rodzica (prawnego opiekuna, rodzica zastępczego) lub rachunek, paragon lub oświadczenie o zakupie podręczników.

6. W przypadku złożenia oświadczenia o zakupie podręczników, do oświadczenia należy dołączyć informację o rozliczeniu wydatków tylko w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w roku 2012 „Wyprawka szkolna”.

7. W przypadku zakupu podręczników dla grupy uczniów koszty zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, są zwracane rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) do wysokości wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 7, po przedłożeniu potwierdzenia zakupu zawierającego: imię i nazwisko ucznia, klasę, do której uczeń będzie uczęszczał, adres szkoły, wykaz zakupionych podręczników, kwotę zakupu, datę zakupu i czytelny podpis podmiotu dokonującego zakupu. Potwierdzenie wystawia podmiot dokonujący zakupu, na podstawie faktury VAT i listy uczniów, dla których zakupiono podręczniki.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

DYREKTOR
DEPARTAMENTU PRAWNEGO
Joanna Rozwadowska-Skrzeczyńska
radca prawny

05.04.2012

UZASADNIENIE

W związku z podjęciem w dniu przez Radę Ministrów uchwały Nr/2012 w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2012 r. – „Wyprawka szkolna” projektowane rozporządzenie określa szczegółowe warunki udzielania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników dla uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2012/2013 naukę w: klasach I-IV szkoły podstawowej, klasie I szkoły ponadgimnazjalnej, tj. zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym i technikum, klasach I-IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie I liceum plastycznego lub klasie I albo VII ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz dla uczniów słabowidzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, tj. zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, dla dzieci i młodzieży, lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych.

Projekt rozporządzenia określa formę pomocy oraz beneficjentów, którzy z pomocy mogą skorzystać. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników jest jedną z dostępnych form realizacji zadania dotyczącego wyrównywania szans edukacyjnych uczniów pochodzących z rodzin o niskim statusie ekonomicznym oraz uczniów niepełnosprawnych.

W ramach programu pomoc przysługuje uczniom:

- pochodzącym z rodzin spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U.

z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) – z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,

- uczniom klasy I szkoły podstawowej i uczniom klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992, z późn. zm.),
- uczniom pochodzącym z rodzin niespełniających kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w przypadkach określonych w art. 7 tej ustawy, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, do której uczęszcza uczeń, z wyłączeniem uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia,
- uczniom niepełnosprawnym uczęszczającym w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, tj. zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, dla dzieci i młodzieży, lub do szkół artystycznych.

W 2012 r. dla uczniów klasy I szkoły podstawowej i uczniów klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia wprowadza się odrębne kryterium dochodowe. Wynosi ono 504 zł netto na osobę w rodzinie. Wg szacunkowych danych zmiana kryterium powinna spowodować wzrost odbiorców pomocy z omawianych klas z ok. 12% do 45% ogółu uczniów. Jednocześnie dla ww. grupy uczniów rezygnuje się z możliwości ubiegania się o pomoc poza kryterium dochodowym. Mimo dwuletniego stosowania elastycznego elementu udzielania pomocy w ramach programu w postaci dodatkowej puli środków dla uczniów nie spełniających kryterium dochodowego, jest to narzędzie wykorzystywane na poziomie ok. 40% planowanych środków. W sytuacjach wyjątkowych dzieci z klasy I szkoły podstawowej oraz klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia mogą ubiegać się o pomoc w ramach środków wyodrębnionych w budżetach gmin na wypłatę zasiłków szkolnych, wypłacanych na podstawie art. 90e ustawy o systemie oświaty.

W ocenie Ministerstwa Edukacji Narodowej uczniowie pochodzący z rodzin o niskim statusie ekonomicznym, w większym stopniu niż pozostali narażeni są na niepowodzenia edukacyjne związane z problemami ekonomicznymi rodziny. Brak środków finansowych na podstawowe potrzeby w gospodarstwie rodzinnym powoduje także ograniczenia w dostępie do pełnego wyposażenia dziecka w podręczniki szkolne.

Początek edukacji szkolnej wiąże się z dużym przeżyciem emocjonalnym. Działania, które wspierają adaptację ucznia do nowych warunków należy zaliczyć do korzystnych, zarówno dla samego dziecka i jego rodziców, jak i dla przyszłej pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Pomagając rodzicom uczniów klas I-III szkół podstawowych poprzez dofinansowanie zakupu podręczników pośrednio motywujemy dzieci do większego wysiłku intelektualnego.

W 2012 r. możliwość dofinansowania podręczników otrzymają uczniowie klasy IV szkoły podstawowej, klasy I szkół ponadgimnazjalnych oraz uczniowie odpowiednich klas szkół artystycznych, które prowadzą nauczanie w oparciu o nową podstawę programową kształcenia ogólnego. Wprowadzone zmiany w podstawie programowej kształcenia ogólnego wiążą się ze zmianą dotychczasowych pozycji wydawniczych.

Uprzedzając zatem możliwość wystąpienia trudności związanych z nabyciem nowych podręczników w rodzinach o niskich dochodach, rozporządzenie uwzględnia grupę uczniów rozpoczynających naukę w szkołach prowadzących nauczanie w oparciu o nową podstawę programową kształcenia ogólnego dla klasy I szkół ponadgimnazjalnych.

W szkołach prowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego są to odpowiednio: klasa IV ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasa IV ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasa I liceum plastycznego, klasie VII ogólnokształcącej szkoły baletowej.

Ponadto, w ramach programu, pomoc przysługuje uczniom słabowidzącym, niesłyszącym, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniom z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności

jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, tj. zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072) w wydawanym orzeczeniu wskazywana jest niepełnosprawność lub niepełnosprawności składające się na niepełnosprawność sprzężoną, z uwagi na którą uczeń wymaga kształcenia specjalnego. W przypadku orzeczeń wydanych na podstawie ww. rozporządzenia organ prowadzący szkołę może w sposób jednoznaczny wskazać w przypadku niepełnosprawności sprzężonych grupy dzieci z wadą wzroku, z wadą słuchu lub z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

W przypadku grupy uczniów, którzy otrzymali orzeczenie przed 15 października 2008 r. (na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz wydawania opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, a także szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania – Dz. U. Nr 13, poz. 114, z późn. zm.) w orzeczeniach wydawanych przez poradnię brak było wskazania na rodzaj niepełnosprawności stanowiących niepełnosprawność sprzężoną. Dlatego dla zachowania pełnej czytelności grupy odbiorców wśród uczniów niepełnosprawnych w programie w sposób jednoznaczny wskazano, które grupy uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną są uprawnione do otrzymania pomocy. W takich przypadkach dyrektor szkoły posiadający informację o potrzebie kształcenia specjalnego z powodu niepełnosprawności sprzężonej wskaże, że uczeń jest uprawniony do korzystania z programu ze względu na rodzaj niepełnosprawności składających się na sprzężenie.

Uczniowie niepełnosprawni, o których mowa powyżej, mają prawo do otrzymania dofinansowania do podręczników i książek pomocniczych do kształcenia specjalnego na podstawie art. 71d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Oferta tytułów podręczników do kształcenia specjalnego, zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, jest wielokrotnie mniejsza niż odpowiednich tytułów do kształcenia ogólnego dla pozostałych uczniów. Do 2009 r. podręczniki te były kupowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i nieodpłatnie przekazywane do szkół i placówek, w których kształcą się ci uczniowie, a następnie wypożyczane im na dany rok szkolny. Ponieważ uczniowie słabowidzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, realizują podstawę programową kształcenia ogólnego tę samą, co ich pełni sprawni rówieśnicy i mogą korzystać z podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania dostępnych na rynku, zasadne jest umożliwienie im otrzymania dofinansowania do każdego podręcznika, który zostanie dla nich wskazany przez nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.

Umożliwienie otrzymania dofinansowania zakupu podręczników uczniom niepełnosprawnym jest stworzeniem warunków równych szans oraz znacząco wpływa na eliminowanie barier o charakterze środowiskowym w dostępie do usług edukacyjnych, nie ograniczając prawa wyboru jedynie do tego podręcznika, który został opracowany specjalnie dla ucznia niepełnosprawnego.

Projekt rozporządzenia określa kwoty górnej granicy wartości pomocy dla poszczególnych grup uczniów. Zróżnicowanie wartości kwot dofinansowania wynika z uśrednionych cen kompletu podręczników dostępnych na rynku dla poszczególnych klas i ich wzrostu na kolejnych etapach edukacyjnych.

Dofinansowanie dotyczy podręczników do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego.

W projekcie rozporządzenia określono tryb ubiegania się o przyznanie pomocy. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników przyznaje się na wniosek

rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych. Wniosek składa się do dyrektora szkoły, do której uczęszcza lub będzie uczęszczał uczeń. Grupa podmiotów, które mogą wystąpić z wnioskiem o dofinansowanie wyczerpuje zakres osób mających wiedzę co do sytuacji materialnej dziecka. Przyczyny osobiste rodziców lub problemy z prawidłowym wypełnianiem funkcji rodzicielskiej mogą być powodem rezygnacji z osobistego występowania z prośbą o pomoc lub mogą być przyczyną niedopełnienia formalności związanych z przygotowaniem stosownego wniosku. W takich sytuacjach rolę wnioskodawcy spełniają inne osoby wskazane w projekcie rozporządzenia.

W projekcie przewiduje się dodatkową pulę środków na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a które ze względu na uzasadnione przypadki i ocenę indywidualnej sytuacji życiowej rodziny wymagają pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników. Sytuacje, które mogą stać się podstawą do podjęcia przez dyrektora szkoły decyzji o przyznaniu pomocy określa art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W grupie uzasadniającej szczególne sytuacje życiowe znajduje się m.in. sieroctwo, bezdomność, ciężka choroba, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, zdarzenia losowe itp. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie ubiegania się o pomoc. Gmina na podstawie informacji o liczbie zgłoszonych wniosków ze względu na uzasadnione przypadki, przekazanej przez dyrektorów szkół, podejmuje decyzję o liczbie uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych szkołach, z zastrzeżeniem, iż suma uczniów, którym udzielono pomocy w tym trybie nie może przekroczyć 5% ogólnej liczby uczniów klas objętych programem zamieszkujących na terenie danej gminy – z wyłączeniem uczniów klas I szkoły podstawowej i klas I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia. Podział środków, który jest odzwierciedleniem liczby złożonych wniosków dokonuje się na poziomie gminy i zapobiega ich nieefektywnemu lokowaniu w szkołach.

Po analizie wniosków i w ramach przyznanej przez gminę liczby uczniów objętych pomocą ze względu na uzasadnione przypadki dyrektor szkoły przyznaje pomoc

w formie dofinansowania zakupu podręczników uczniom zgłoszonym ze względu na uzasadnione przypadki. W sytuacji większej liczby wniosków niż limit liczby uczniów, otrzymany odpowiednio od wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego dla siedziby szkoły, dyrektor szkoły podejmuje decyzję w oparciu o uzasadnienie dołączone do wniosku.

Projekt przewiduje, że do wniosku o udzielenie pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników należy dołączyć zaświadczenie o wysokości dochodów. Jednocześnie dopuszcza się, w uzasadnionych sytuacjach, możliwość dołączenia – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów - oświadczenia o wysokości dochodów. Zdarzają się bowiem sytuacje, gdy niemożliwe jest uzyskanie zaświadczenia o wysokości dochodów, np. osoba nie pracuje, a jeszcze nie otrzymała świadczeń z pomocy społecznej lub samotnie wychowując dziecko nie pracuje i pozostaje na utrzymaniu rodziców lub innych krewnych.

Jednocześnie projekt przewiduje, że w przypadku osoby korzystającej ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego lub okresowego, możliwe jest dołączenie - zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów – zaświadczenia o korzystaniu z tych świadczeń. Osoba, która posiada już zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń z pomocy społecznej nie musi starać się o uzyskanie zaświadczenia o wysokości dochodów.

Jednocześnie w przypadku uczniów klasy I szkoły podstawowej lub klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej pierwszego stopnia wysokość dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy została wyznaczona na poziomie określonym na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W przypadku ucznia klasy I szkoły podstawowej lub I klasy ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, którego rodzina korzysta ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego, możliwe jest dołączenie - zamiast zaświadczenia o wysokości dochodu - zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych w formie zasiłku rodzinnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego.

W projekcie przewiduje się także dodatkową pulę środków na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów słabowidzących, niesłyszących, z upośledzeniem

umysłowym w stopniu lekkim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, tj. zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających, dla dzieci i młodzieży lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych, bez względu na kryterium dochodowe.

W przypadku podjęcia decyzji o skorzystaniu z pomocy przeznaczonej dla uczniów słabowidzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, rodzic, przedkładając kopię orzeczenia, wskazuje na uprawnienie do otrzymania przez ucznia pomocy z programu. W 2012 r. ze dofinansowanie do zakupu podręczników wynosi 180 zł, 210 zł, 325 zł oraz 352 zł.

Podmiotem odpowiedzialnym za ustalenie terminów składania wniosków jest odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły, a w przypadku ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych i ogólnokształcącej szkoły baletowej oraz liceum plastycznego, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – termin ustala minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zebranie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej szacunkowych danych o liczbie uprawnionych do otrzymania pomocy oraz przekazanie środków finansowych w dwóch transzach pozwala na racjonalne wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację programu.

Ponadto projekt rozporządzenia określa kto i w jaki sposób dokonuje przekazania środków na realizację programu. Szczegółowe określenie zadań dla uczestniczących w programie podmiotów powoduje sprawną realizację działań przez przedstawicieli administracji publicznej.

Dyrektor szkoły zobowiązany jest do sporządzenia listy uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników. Sporządzenie listy zgodnie z kryteriami programu równoznaczne jest z zakwalifikowaniem uczniów do grupy uprawnionych do otrzymania pomocy.

Dotację na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów objętych programem, z wyłączeniem uczniów szkół prowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, otrzymuje gmina właściwa dla miejsca siedziby szkoły.

Gmina przekazuje środki na wypłatę pomocy dla uczniów szkół, dla których jest organem prowadzącym na rachunek bankowy szkoły. Koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, zwraca rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dyrektor szkoły.

W przypadku uczniów ze szkoły, dla której organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego inna niż gmina, osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna, uczniowie otrzymują zwrot dofinansowania do zakupu podręczników odpowiednio od wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwego ze względu na siedzibę szkoły.

W przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych oraz liceów plastycznych, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, środki na dofinansowanie zakupu podręczników przekazuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rachunek bankowy szkoły.

Dowodem zakupu jest imienna faktura VAT, rachunek, paragon lub oświadczenie o zakupie podręczników z zawartą informacją, iż opisane wydatki rozliczone zostały tylko w ramach programu lub nie zostały rozliczone w ramach innego programu

pomocy uczniom. Możliwość przedłożenia także oświadczenia jako dowodu zakupu została podyktowana weryfikacją programu w 2009 r. Nie wszyscy rodzice pamiętali o konieczności zgłoszenia wystawienia faktury podczas zakupu podręczników. Często także dokonywali zakupu części podręczników z rynku wtórnego.

Ponadto wprowadza się konieczność zawarcia w oświadczeniu informacji o rozliczeniu wydatków tylko z jednego źródła. Wyklucza się w ten sposób możliwość przedstawienia potwierdzenia wydatków w formie faktury na zakup podręczników finansowanych np. w ramach wydatków ze stypendium szkolnego i jednocześnie oświadczenia o zakupie tych samych podręczników z programu „Wyprawka szkolna”.

Projekt rozporządzenia określa także możliwość zwrotu kosztów zakupu podręczników na podstawie potwierdzenia zakupu podręczników, wystawionego przez podmiot (np. radę rodziców), który dokonał zakupu podręczników dla grupy uczniów. Potwierdzenie zakupu powinno zawierać: imię i nazwisko ucznia, klasę, do której uczeń będzie uczęszczał, adres szkoły, wykaz zakupionych podręczników, kwotę zakupu, datę zakupu i czytelny podpis podmiotu, który dokonał zakupu. Potwierdzenie wystawia się na podstawie faktury VAT oraz listy uczniów, dla których zakupiono podręczniki. Przepis ten jest wynikiem zaobserwowanej, po doświadczeniach związanych z obsługą programu w ubiegłych latach, potrzeby poszerzenia działań dotyczących sposobu nabywania podręczników. Podczas zakupu dla grupy uczniów podręczników tego samego rodzaju w określonym wydawnictwie lub księgarni podmiot zamawiający np. rada rodziców, rodzic, nauczyciel otrzymuje fakturę bez wyszczególnienia wszystkich osób, dla których zakupiono książki. Zatem podmiot dokonujący zakupu nie ma możliwości przekazania indywidualnym odbiorcom imiennych faktur, które staną się podstawą do zwrotu poniesionych kosztów w ramach programu.

Częstą praktyką w szkołach jest zamawianie bezpośrednio u wydawcy lub w księgarni podręczników dla grupy uczniów. Działanie to prowadzi do obniżenia kosztów sprzedaży i stanowi podstawę do negocjacji ceny pojedynczego zestawu książek.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.